

קליפורניה 2014

עופר קרול

ofer1939@netvision.net.il

ד"ר עופר קרול, יחד עם עוד שלושה אנשי מקצוע מהענף חזרו לאחרונה מביקור קצר בקליפורניה, עם תובנות מעניינות שחלקן ניתנות ליישום גם אצלנו

אחד הביע נכונות לקצור חלקה קטנה לבדיקה. **תחמיצים** - יותר מכל התרשמונו משיטת קציר תחמיץ התיירס (shredlge) שהונהגה בחלק מהמשקים בארה"ב. בשיטה זו, הגרעין והאשכול נטחנים דק ואילו הצימוח הווגטיבי נמעך ונותר ארוך יחסית. תחמיצים אלו, לפי המחקר, מראים שיפור בנעכלות ועלייה בתרומת סיב התיירס ל"גסות" החומר. נדמה לי שהבאת מתקני קציר אלו אלינו תשפר מאד את איכות תחמיצי התיירס ויפה שעה אחת קודם.

לקח שלמדנו, בעיקר לטובת מרכזי המזון, שאותו ראינו ברפתות הגדולות - התזונאי הוא איש המקצוע שעל פיו יישק דבר. מהממשק דרך הרכב המנה ועד מועד פתיחת הבור. התחמיצים נבדקים אינטנסיבית עד 3 פעמים בשבוע לשיעור החומר היבש. בודקים, מתקנים ואין טעויות.

בשר - מחירי הבשר בימים אלו בקליפורניה גבוהים, כך שמשקים רבים מגיעים עד לכדי 40% ועד כ-50% תחלופה ולעדרים שבהם יחס פרות-מבכירות גבוה מהמקובל - לא הגיוני אבל כלכלי בתנאים הקיימים. התוצאה. ממוצע הייצור של הפרות אשר נותרו בעדר, גבוה ברמה של 40 ק"ג ויותר. מעניין היה לראות שמצליחים לשמור על שיעור נמוך של תאים סומטיים.

טיפוח ופוריות - פוריות מצוינת אבל.. הכול בסנכרון ללא אמצעי זיהוי דרישות. כך מקובל ולי זה לא מובן, כי להערכתנו, אין ספק שזה עלול לפגוע בתדמית החלב כמזון לאדם. מדידת הפוריות נעשית בשיטה שהוכנסה לאחרונה גם לנעה וזה אחוז מתעברות למספר מחזורי ייחום. הערך המתקבל הוא כ-25%. בדקתי אצלנו, באחד המשקים הטובים שמשמש רק לעתים רחוקות (10% מההזרעות) ב-PG ולא בסנכרון מלא והתקבל הערך של 23% כממוצע שנתי (27% בחורף ו-20% בקיץ) כך שגם ללא סנכרון אנחנו כנראה טובים יותר או בצניעות, לא פחות.

בריאות - קליפורניה בפרט וכנראה ארה"ב בכלל, מפחיתים את השימוש בוטרינרים לטובת צוות בריאות מקומי בכל עדר. ראינו איש צוות שמפעיל מתקן אולטראסאונד לבדיקות היריון, ראינו מתקן יעיל ומדהים לטילוף בחצר המשק והתרשמונו שלא ההזנה זהו הצד החזק, אבל הממשק שראוי לחיקוי והוא יעיל ביותר.

בסיכום הכנס - קיבלנו תגובה מעט צוננת להצגת הדברים שלנו וזה צפוי כי למרות פניית המארגן ל"צאת מהקופסא" ולחשוב אחרת, זה כנראה קשה ולא ניתן להשגה, במפגש אחד, ואפילו נהיה אנחנו הטובים ביותר.

היה זה שבוע קצר ואינטנסיבי, טיסה מעייפת ורצופת תקלות אבל בהחלט פיצה קצרה ומעניינת. ■

הזמנו 4 אנשי מקצוע ישראלים להציג את הרפת הישראלית בפני כ-50 תזונאים וחקלאים בקליפורניה. **ד"ר עוזי מועלם** עסק בעיקר בהזנת שומן ועגלות, **ד"ר צביקה רוט** בצינון, בפוריות ובסנכרון, כפי שמבוצע אצלנו. **ד"ר חן גילד** קשר בין התזונה לבריאות ואילו אני ניסיתי להעביר את ניסיונו בהכנת תחמיצי חיטה וממשק, בקבוצות השונות, תוך הצגת הבעייתיות במדדי ההזנה העומדים לרשותנו.

המפגש התחיל בסיוור שבו ביקרנו בשלוש רפתות שונות מגודל 1,000 ראש במכון חליבה שבו הפרה והחולב במשטח אחד ועד 5,500 פרות שנחלבות בקרוסלה, כאשר רובוט מכין את הפרה לחליבה ורובוט אחר טובל פטמות. הרושם הראשון, פרות ענקיות. נראה שמקצועית אין כנראה תחליף לאספסת. כלכלית לעומת זאת אני קצת בספק.

מרשים ביותר היה לראות איך מחזיקים קבוצות של כ-350 פרות בתאי רביצה ואיך עם יציאתן למכון, נכנס לסככה עובד שמטפל בתאים, במשטח הבטון ובקירוב המזון, בתזמון ובביצוע יוצאים מהכלל.

הזנת הפרות

המזון, כמו שהכרנו בעבר, ערמות תחמיץ תירס ללא קירות וחציר אספסת מאיכויות שונות, כאשר האיכות הטובה והמרשימה מיובאת ממרחק של כ-1,500 ק"מ, ממדינת יוטה. מעבר לגדר הרפת שטח חיטה גדול ומרשים. לשאלה לגבי תחמיץ החיטה נאמר שזהו מזון שאינו מתאים לפרות. בבדיקה מעמיקה יותר מסתבר שדוחים את מועד הקציר ולכן האיכות אינה גבוהה. השטח מנקודת המבט שלי היה מוכן לקציר ביום הביקור, אבל רק רפתן

מערמי התחמיץ